

DIJALOG ISTOK—ZAPAD

(Jerko Barišić, *Dijalog Istok-Zapad u današnjem kršćanskom svijetu*, Split, 1971.)

Dragi Džinbeg

Naša dosta skromna ekumenska literatura nedavno je znatno obogaćena. Dr Jerko Barišić, profesor na Centralnoj visokoj teološkoj školi u Splitu, izdao je vrijednu studiju: *Dijalog Istok-Zapad u današnjem kršćanskom svijetu*. To je u stvari izvadak iz njegove doktorske disertacije. Izvadak — to je nedostatak ove nove knjige, ako se u ovome slučaju može i smije govoriti o nedostatku. Šteta je što nije tiskana cijela radnja. Imali bismo kompletan prikaz gibanja na relaciji Istok-Zapad, tj. između Katoličke Crkve i Pravoslavnih Crkava. Naime, iz latinskog sažetka na kraju knjige vidimo da je autor koncipirao svoju disertaciju u tri dijela: 1. *Okvir dijaloga Istog-Zapad*, 2. *Dijalog između Katoličke Crkve i Pravoslavnih Crkava*, 3. *Dijalog između Katoličke Crkve i Starih Istočnih Crkava*. Međutim, pisac se, vjerojatno zbog novčanih razloga, odlučio da objelodani samo onaj dio radnje koji obrađuje kontakte između Katoličke Crkve i Carigradskog Ekumenskog Patrijarhata. To je istina »najvažniji dio radnje« (predgovor), jer »najznačajnije mjesto među pravoslavnim Crkvama u današnjem dijalogu Istok-Zapad zauzima bez sumnje Carigradski Ekumenski Patrijarhat« (str. 11). Ipak i takva kakva je, knjiga predstavlja bogat doprinos našoj mladoj ekumenskoj literaturi.

Studija je podijeljena na tri dijela: A — *Opći prikaz i sud* (11—13), B — *Pojedini kontakti* (14—55) i C — *Dokumenti* (56—90). Na početku knjige su navedeni izvori i literatura, a na kraju je donesen kratak sažetak cijele disertacije na latinskom jeziku te sadržaj ovog izvotka. Knjiga je u cjelini bogati dokument o brojnim kontaktima, susretima i dokumentima između Rima i Carigrada.

U prvom dijelu autor je ukratko i zbijeno donio opći prikaz i sud o dijalogu između Katoličke Crkve i Carigradskog Ekumenskog Patrijarhata. Prikazan je, zkusnuto, početak, razvoj, uspjesi, važnost, zapreke i utjecaji ovoga dijaloga. Pisac pozitivno ocjenjuje napore i težnje Katoličke Crkve i Carigradskog Patrijarhata. »Carigradska Pravoslavna Crkva«, ističe autor, »prva je od svih pravoslavnih Crkava započela dijalog s Katoličkom Crkvom«. Ekumenski je Patrijarhat, zaključuje dr Barišić, »započeo i vodi tako snažan dijalog s Katoličkom Crkvom, kakvom nema u povijesti ravna, te je ujedno kao inicijator i koordinator u tom pogledu dao impuls cijelom pravoslavlju. Carigradski Ekumenski Patrijarhat postavio je u naše doba most dijaloga s Katoličkom Crkvom, preko kojega sada idu za njim i ostale pravoslavne Crkve« (13).

Drugi dio knjige prikazuje pojedine događaje u dijalogu između Rima i Carigrada od pape Ivana XXIII do danas. Autor se ograničio samo na službene kontakte između dviju Crkava. Ti dodiri izneseni su u 27 brojeva. Dakako da su najiscrpnije obrađeni najvažniji kontakti: susret Pavla VI i Atenagore I u Jeruzalemu 5. i 6. I 1964, pa ukinuće izopćenja između Rima i Carigrada 7. XII 1965, boravak Pavla VI u Carigradu 25. i 26. VII 1967, i posjet patrijarha Atenagore Rimu 26—28. X 1967.

Veliku vrijednost knjizi daje treći dio u kojemu je na hrvatskom jeziku doneseno dvadeset najvažnijih dokumenata opisanog dijaloga. To je prijevod uglavnom izvornih tekstova iz talijanskog, francuskog, njemačkog i latinskog jezika. Većina se od njih u nas po prvi put objelodanjuje. Dokumenti su poredani, kao i kontakti, kronološkim redom.

Knjiga je pisana lijepim jezikom i stilom. Čita se lagano i ugodno. A opet je strogo znanstvena što dokazuje i obilna literatura na početku. Dokumentirana je veoma iscrpno. Bez sumnje, vrijedan doprinos našoj još skromnoj ekumenskoj literaturi. Zato je najtoplije preporučamo.¹

¹ Knjiga se naručuje u autora: Dr Jerko Barišić, 58000 Split — Zrinjsko-Frankopaska 14, Cijena 15 ND.